

Частичен превод от английски език

Относно: **Най-важните промени в полското законодателство през 2014 г. и 2015 г.**

1. Споразумението за социално осигуряване между Полша и Украйна

Споразумението за социално осигуряване между Република Полша и Украйна влезе в сила от 1 януари 2014 г. и беше подписано в Киев на 18 март 2012 г. Споразумението се отнася за лица, които са били обект или са обект на законодателството на една от или и на двете държави – страните по Споразумението или лицата, чиито права произтичат от тези лица.

От полска страна, споразумението има следните ползи: пенсии за възраст, пенсии за нетрудоспособност, пенсии за преживял съпруг/а, пенсии при инциденти по време на работа и професионални заболявания, еднократна компенсация за застраховка инцидент, болнични и майчинство, помощи за погребения и за безработица.

От украинска страна, споразумението има следните ползи: пенсии за възраст, пенсии за инвалидност, пенсии при загуба на глава на семейство, пенсии за старост в съответствие с разпоредбите на централното държавно пенсионно осигуряване; пенсии при инциденти по време на работа и професионални заболявания или смърт при такива обстоятелства; болнични и майчинство, помощи за безработица и за погребения.

Според споразумението, ако, при сумирани осигурителни периоди в друга държава, дадено лице не получи право на помощи, е възможно да се вземат предвид осигурителните периоди в трета държава, ако двете държави са свързани с третата с някакъв международен договор, разрешаващ сумирането на осигурителните периоди.

В Полша това Споразумение се изпълнява от следния филиал на Службата по социално осигуряване (ССО):

ZUS Oddzial w Rzeszowie
Wydzial Realizacji Umow Miedzynarodowych
Al. Pilsudskiego 12
35-075 Rzeszow

2. Нови правни разпоредби относно социалните пенсии

От 18 септември 2014 г. са в сила нови разпоредби към Закона за социалните пенсии. Промяната засяга изискванията, които трябва да бъдат изпълнени от лицата, които кандидатстват за социална пенсия. Според новата формулировка на Закона, отпускането и получаването на социална пенсия не е обект на условието лицето да остане на територията на Полша. Това означава, че лицето, получаващо социална

пенсия, което временно пребивава в чужбина, все още има право да получава пенсията. Въпреки това, условието за отпускане и получаване на пенсията е местожителството да е на територията на Полша.

Според настоящото законодателство, право на социална пенсия имат:

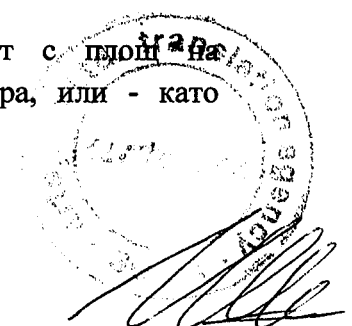
- Лицата с полско гражданство, живеещи на територията на Република Полша,
- Чужденци, живеещи и пребиваващи на територията на Република Полша, въз основа на:
 - Постоянно разрешително за пребиваване,
 - Разрешително за пребиваване за дългогодишен гражданин на Европейския съюз,
 - Временно разрешително за пребиваване, отпуснато във връзка с обстоятелства, свързани с намерение за извършване на някаква работа или икономическа дейност, образование или професионално обучение, или други обстоятелства,
 - Свързано с придобиване на статус на бежанец или за субсидиарна закрила в Република Полша.
- Чужденци, които имат разрешително за пребиваване с анотация „достъп до трудовия пазар”,
- Живущи на територията на Република Полша, гражданите на държави-членки на ЕС и на Европейската асоциация за свободна търговия, както и членове на техните семейства, които имат правото да пребивават или са се установили за постоянно на територията на Република Полша.

Право на социална пенсия има лице, което:

- Е пълнолетно; и
- Е напълно нетрудоспособно поради инвалидност, която е настъпила:
 - Преди да навърши 18 години, или
 - В училище или в колеж – преди да навърши 25 години, или
 - По време на докторантура или магистратура.

Няма право на социална пенсия лице, което:

- Има установено право на пенсия, или заплата, пенсия за нетрудоспособност, пенсия за инвалидност, структурна пенсия, както и лицата, които имат право на помощи или издръжки в предпензионна възраст, или учителски компенсации,
- Получава помощи от типа на пенсията за инвалидност от чуждестранна институция,
- Временно е под арест или излежава присъда в затвор, с изключение на тези, излежаващи присъди „Под домашен арест с вечерен час”,
- Има установено право на пенсия за преживял съпруг/а от ССО или от Земеделския фонд за социално осигуряване (ЗФСО) повече от 200% от минималната пенсия за нетрудоспособност,
- Е собственик или притежател на селскостопански имот с площ ^{над} 5 хектара, или - като селскостопанска земя, надвишаваща 5 приспособени хектара, или - като

съсобственик – има дял от такъв имот, който надвишава 5 приспособени хектара.

Исключението от това правило се прилага за лице, което:

- Има установено право на пенсия за нетрудоспособност, включително така наречената студентска пенсия, и
- Има установено право на пенсия за преживял съпруг/а, но сумата на тази пенсия е по-малко или равно на 200% от минималната пенсия за пълна нетрудоспособност,
Ако това лице получава пенсия за преживял съпруг/а като помощ по-голяма от или избрана.

3. Споразумението за социално осигуряване между Полша и Молдова

Споразумението за социално осигуряване между Република Полша и Република Молдова влезе в сила от 1 декември 2014 г. и беше подписано във Варшава на 9 септември 2013 г. Споразумението се отнася за лица, които са били обект или са обект на законодателството на една от или и на двете държави – страните по Споразумението или лицата, чиито права произтичат от тези лица.

От полска страна, споразумението има следните ползи: пенсии за възраст, пенсии за нетрудоспособност, пенсии за преживял съпруг/а, пенсии при инциденти по време на работа и професионални заболявания, еднократна компенсация за застраховка инцидент.

От молдовска страна, споразумението има следните ползи: пенсии за възраст, пенсии при инвалидност поради общо заболяване, пенсии и компенсации за инвалидност, причинена от инцидент в работата или професионално заболяване, както и пенсия за преживял съпруг/а.

Според споразумението, ако, при сумирани осигурителни периоди в друга държава, дадено лице не получи право на помощи, е възможно да се вземат предвид осигурителните периоди в трета държава, ако двете държави са свързани с третата с някакъв международен договор, разрешаващ сумирането на осигурителните периоди.

В Полша това Споразумение се изпълнява от следния филиал на Службата по социално осигуряване (ССО):

ZUS Oddzial w Rzeszowie
Wydzial Realizacji Umow Miedzynarodowych
Al. Pilsudskiego 12
35-075 Rzeszow

4. Промени в помощта за погребение от 1 март 2015 г.

От 1 март 2015 г. са направени промени по отношение на лицата, които имат право на помощ за погребение.

Преди 1 март 2015 г. сред лицата, които имат право на помощ за погребение, бяха: съпруг/а (вдовец/вдовица); родители (вкл. доведен баща, доведена майка или осиновено лице); деца, т.е. техни собствени деца, деца на съпруг/а или осиновени деца; други деца, приети за издръжка и настойничество до тяхното пълнолетие, с изключение на деца, приети за издръжка и настойничество в приемно семейство или дом за деца; братя и сестри и внуци.

От 1 март 2015 г. тази група включва също и баба, дядо, дете в приемно семейство и лица, за които е установено законно настойничество.

Промяната, въведена от 1 март 2015 г., се прилага в случаите на настъпили разходи за погребения за лица, починали след 28 февруари 2015 г.

5. Промяна в закона за семейно положение

На 1 март 2015 г. влезе в сила изменен закон за гражданско състояние, регулиращ въпросите, свързани с актовете за гражданско състояние. Новите разпоредби засягат, освен всичко останало, случаите, които се обработват от агенцията и с участието на консул. Законът премахва задължението да се излъчи пълномощник за доставка на поща за лица, живеещи в чужбина, които работят чрез посредничество на консул. Консултът може и да посредничи за получаване на удостоверение за семейно положение или за доказателство за това дали въпросното лице е или не е вписано в регистъра по гражданско състояние. Законът също така дава възможност за попълване на заявления, напр. за копие на семейно положение, до Службата на регистратора.

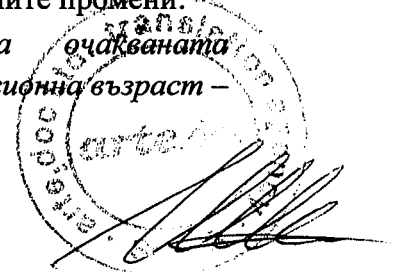
6. Промяна в Закона – Граждански процесуален кодекс

На 20 март 2015 г. влезе в сила закон, изменящ Гражданския процесуален кодекс. Промяната се отнася до юрисдикцията на съда в случаи, когато решението е било взето от определен от Президента на ССО организационен отдел, прилагащ международните споразумения. В случай че лица, които получават плащания от Отдела по прилагане на международни споразумения при обжалване, съдът продължава да бъде компетентен в областта, в която е седалището на пенсионната агенция. От друга страна, във връзка с лицата, живеещи в Полша, за които плащанията са установени от Отдела по прилагане на международни споразумения, съдът, компетентен да изслуша делото, е съдът по местожителство на получателя, а не както досега съдът в областта на седалището на пенсионната агенция.

7. Промяна в пенсионното законодателство от 1 май 2015 г.

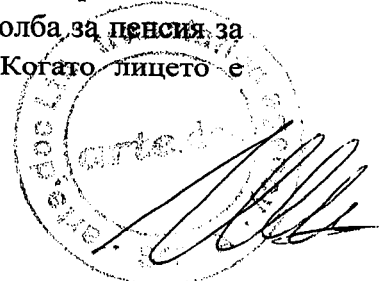
Закон от 5 март 2015 г. въведе следните промени в пенсионното законодателство, които влязоха в сила на 1 май 2015 г. Изменящият закон въведе следните промени:

- *Възможност за ползване на статистиката за очакваната продължителност на живота към деня на достигане на пенсионна възраст –*

В случай че пенсиите, отпуснати по новите правила за изчисление на стойностите им, ще се изчисляват въз основа статистиката за очакваната продължителност на живота към деня на достигана на пенсионна възраст или към деня на подаване на молба за помощ, освен когато е по-добре за осигуреното лице да ползва статистиката за очакваната продължителност на живота, валидна към деня на достигана на пенсионна възраст. Пенсията по новите изчисления ще влезе в сила от месеца, в който е подадено заявление за преизчисляване, но не по-рано от датата на влизане в сила на изменящия Закон.

- *Нови правила за определяне на капитала за периода за отглеждане на дете* – Нов правен регламент за определяне на капитала за периода за отглеждане на дете (напр. периоди на отпуски на родители, неплатен отпуск за отглеждане на дете) ще се взимат предвид 1.3 % от основата на първоначалния капитал за всяка пълна година от тези периоди, а не както до сега 0.7 % от тази основа. Тези периоди остават без плащане на вноски и следователно само завършващи преди 1 януари 1999 г. периоди изключват възможността за определяне на първоначален капитал. Пенсиите по новото изчисляване ще влязат в сила от месеца, в който е подадено заявление за преизчисляване, но не по-рано от датата на влизане в сила на изменящия Закон. Решението за преизчисляване на пенсията за възраст, взимаща предвид първоначалния капитал, трябва да бъде издадено от пенсионната агенция в рамките на 60 дни от последното обяснение на обстоятелствата, необходими за издаване на решение.
- *Новите разпоредби за взимане предвид на първоначалния капитал за периодите на завършено университетско образование* – Нов правен регламент определя, че при изчисляване на сумата за пенсия, периодите на университетско образование, завършено преди 1 януари 1999 г., ще бъдат включени в първоначалния капитал с ограничен размер до 1/3 от целия размер на доказаните осигурителни периоди, завършени преди датата на подаване на молбата за пенсия за възраст. Пенсиите по новите изчисления, ще влязат в сила от първия ден на месеца, в който е подадена молбата за преизчисляване, но не по-рано от датата на влизане в сила на изменящия закон. Решението за преизчисляване на пенсията за възраст, взимаща предвид първоначалния капитал, трябва да бъде издадено от пенсионната агенция в рамките на 60 дни от последното обяснение на обстоятелствата, необходими за издаване на решение.
- *Изчисляването на пенсия според новите разпоредби за лица, родени преди 1 януари 1949 г., които имат установено право на ранно пенсиониране* – лица, родени преди 1 януари 1949 г., които изпълняват условията за достигане на общата пенсионна възраст и имат доказани осигурителни периоди, както и периоди без внасяне на осигуровки, за поне 20 години за жени и 25 години за мъже, сумата на пенсията им може да бъде изчислена според новите разпоредби, както и в случаите, когато преди подаване на молба за пенсия за възраст имат установено право на ранно пенсиониране. Когато лицето е

получило ранно пенсиониране – основата за изчисляване на пенсията, установена с новите разпоредби, ще бъде намалена със сумата от получените плащания за ранно пенсиониране преди да се изчисли удържането на данъците за физически лица и вноската за здравно осигуряване. Когато пенсията се изчислява според новите разпоредби, правото на ранно пенсиониране се прекъсва от датата, в която пенсията е била изчислена според новите разпоредби. В случаите, когато е отпусната пенсия, но е било отказано тя да бъде изчислена, защото въпросното лице е получило ранно пенсиониране, може да бъде преразгледана по молба на лицето. Преизчисляване на помощите става на първо число от месеца, в който е подадена молбата, но не по-рано от датата на влизане в сила на изменящия Закон.

- *Възможност за възстановяване на пенсия за възраст* – Нов правен регламент дава възможност за преизчисляване на основата за пенсия, ако пенсионерът изпълнява следните условия: с цел изчисляване на основата на пенсията, пенсионерът е посочил какви заплати е получавал като цяло или частично след отпускане на пенсията и въз основа на тези заплати е доказано, че новоопределената основа е по-висока от 250 %. Възстановяването на пенсия може да бъде направено само веднъж.

8. Промяна на правомощията на Филиал на ССО за лица, кандидатстващи за пенсиониране/пенсия за инвалидност, работили в Испания или Португалия

Считано от 1 юли 2015 г. ССО, 1-ви Филиал в Лодз – Отдел по прилагане на международни споразумения спира да бъде компетентен орган за обработка на молби, подадени от лица, които имат само полски осигурителни периоди, а живеят в Испания или Португалия, или имат комбинирани осигурителни периоди, завършени в Полша и друга държава-членка, като последния завършен е в Испания или Португалия. Считано от 1 юли 2015 г. тези молби ще се приемат от:

**Zakład Ubezpieczeń Społecznych
Oddział w Rzeszowie
Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych
Al. Piłsudskiego 69
35-075 Rzeszów**

От тази дата засегнатите лица, които имат завършени осигурителни периоди в Испания или Португалия, трябва да подават молбите си за пенсиониране и помощи за инвалидност във Филиала на ССО в Режов. Молбите, подадени преди 1 юли 2015 г. до 1-ви Филиал на ССО в Lodz, ще бъдат обработени от него.

9. Задължение за получаване на данъчен идентификационен номер в държавата по местожителство

ССО е задължена да получи и изпрати на полските данъчни служби информацията за чуждестранни номера, използвани за идентификация на пенсионер за данъчни цели в страната по местожителство. Това задължение се основава на Регламента на Министъра на финансите от 23 януари 2015 г. за установяване на модел на годишно данъчно изчисляване, заедно с информация за сумата на доходите, за чието подготвяне са задължени пенсионните служби (Journal of Law poz. 160).

Пенсионерите, които живеят в чужбина следователно са длъжни да представят – при поискване от ССО – информация относно чуждестранен номер, използван за идентификация за данъчни цели в държавата по местожителство. ССО трябва да представя тази информация всяка година на полските данъчни служби с формуляр РІТ-40А/11А “Годишно данъчно изчисление от данъчна служба/Информация относно доходи, получени от пенсионната агенция”.

В случай, че тази информация бъде предоставена от клиент във Вашата институция, моля да я прехвърлите към съответния Филиал на ССО (JRUM).

10. Промяна на правомощията на Филиал на ССО за лица, кандидатстващи за пенсиониране/пенсия за инвалидност, работили във Великобритания

Считано от 1 октомври 2015 г. ССО, 1-ви Филиал във Варшава – Отдел по прилагане на международни споразумения спира да бъде компетентен орган за обработка на молби, подадени от лица, които имат само полски осигурителни периоди, а живеят във Великобритания, или имат комбинирани осигурителни периоди, завършени в Полша и друга държава-членка, като последния завършен е във Великобритания. Считано от 1 октомври 2015 г. тези молби ще се приемат от:

**Zakład Ubezpieczeń Społecznych
Oddział w Gdansk
Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych
ul. Chmielna 27/33
80-748 Gdansk**

От 1 октомври 2015 г. институциите на държавите-членки и осигурените лица, които имат завършени осигурителни периоди в Обединеното Кралство, трябва да подават молбите си за пенсиониране и помощи за инвалидност във Филиала на ССО в Гданск. Молбите, подадени преди 1 октомври 2015 г. до 1-ви Филиал на ССО във Варшава, ще бъдат обработени от него.

*Подписаната, Ирена Иванова Иванчева, удостоверявам верността на извършения от мен частичен превод от английски на български език на приложения документ. Преводът се състои от 7 (седем) страници.
Преводач: Ирена Иванова Иванчева*

